

Pfv.VII.21.057/2011/5.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Payrich András ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Takács P. Pál ügyvéd által képviselt alperes ellen szavatossági igény érvényesítése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 11.G.302.319/2008. szám alatt indult, és a Fővárosi Bíróság 1.Gf.75.322/2010/11. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érinti, egyebekben azzal tartja fenn hatályában, hogy kötelezi a felperest, hogy az alperes teljesítésével egyidejűleg szolgáltassa ki az alperesnek a per tárgyát képező ... forgalmi rendszámú gépkocsit.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperes részére 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

A felek között 2007. november 19-én adásvételi szerződés jött létre, amelynek alapján az alperes 4.120.000 forint vételár ellenében értékesített a felperes részére egy ... típusú személygépkocsit. A következő napon a felperes szóban jelezte az alperesnek, hogy a járművön fényezési és illesztési hibákat észlelt. Emiatt 2007. november 21-én kérte a gépkocsi kicserélését, majd a csere iránti igényét 2008. január 29-én megismételte. A kicserélésre nem került sor, ezért a felperes 2008. március 25-én elállt az adásvételi szerződéstől.

A felperes keresetében az elállásra figyelemmel a 4.120.000 forint vételár és járulékai, valamint 600.000 forint kártérítés megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal érvelt, hogy a gépkocsi hibái javíthatók, a kicserélés költsége pedig a javítási költséghez képest aránytalan többletköltséget jelentett volna a számára. Ezért az álláspontja szerint jogszerűen zárkozott el a jármű kicserélésétől.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság azonban az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az alperest 4.120.000 forint és járulékai megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes által megvásárolt gépjármű karosszériájának illesztési és fényezési hibái, valamint az utastér egyes borítóelemeinek illesztési hibái a beszerzett igazságügyi szakértői véleményből kitűnően értékcsökkenés nélkül nem javíthatók; a javítást követően ugyanis 170.000 forint értékcsökkenés maradna fenn. Az pedig nem állapítható meg, hogy a kicserélés az alperes számára a kijavításhoz képest aránytalan többletköltséget eredményezne. Ezért a felperes megalapozottan tartott igényt a gépkocsi kicserélésére, majd - miután az alperes a kicseréléstől elzárkozott - jogszerűen állt el az adásvételi szerződéstől. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az alperest a vételár visszafizetésére kötelezte. A felperes kártérítési igényét ugyanakkor megalapozatlannak ítélte.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú ítélet helybenhagyása iránt - az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy az álláspontja szerint a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontja alapján csak a fajta és mennyiség szerint meghatározott dolgok kicserélésére kerülhet sor, ő viszont egyedileg meghatározott dolgot értékesített a felperes részére.

Előadta továbbá, hogy a gépkocsi hibái a rendeltetésszerű használatot nem befolyásolják, csupán esztétikai jellegűek. Ezek az esztétikai hibák pedig az állítása szerint a felperes számára okozott jelentős kényelmetlenség nélkül, két-három nap alatt kijavíthatók. A jármű kicserélése ugyanakkor az érvelése szerint a javítás költségéhez képest aránytalan többletköltséget eredményezne. Megjegyezte, hogy a kicserélés a véleménye szerint egyébként is csak a kisebb értékű dolgok esetében indokolt, a nagyobb értékű dolgok hibáit szerinte kijavítással kell kiküszöbölni. A kijavítástól pedig az állítása szerint sohasem zárkozott el, ezért a felperes szerinte jogszerűtlenül állt el az

adásvételi szerződéstől. Arra is utalt, hogy a beszerzett igazságügyi szakértői véleményből kitűnően a kijavítást követően csupán a vételár 0,04 %-ának megfelelő mértékű értékcsökkenés marad fenn. Ez pedig a véleménye szerint jelentéktelennek minősül; a jelentéktelen hiba ugyanakkor a Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az elállásra nem ad alapot.

Mindezekre figyelemmel az álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Ptk. 306. § (1)-(3) bekezdéseinek téves alkalmazásával kötelezte a vételár visszafizetésére. Ettől függetlenül abban az esetben, ha az elállás jogszerűsége mégis megállapítható volna, a megítélése szerint a másodfokú bíróságnak nem csupán a vételár visszafizetését kellett volna elrendelnie, hanem ezzel egyidejűleg a felperest is köteleznie kellett volna az autó visszaszolgáltatására. Miután erre nem került sor, a jogerős ítélet szerinte sérti a Ptk. 319. § (3) bekezdését és a Pp. 220. § (1) bekezdését is.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A Ptk. 306. § (1) bekezdése értelmében hibás teljesítés esetén a jogosult

a) elsősorban - választása szerint - kijavítást vagy kicserélését követelhet, kivéve, ha a választott szavatossági igény teljesítése lehetetlen, vagy ha az a kötelezettnek a másik szavatossági igény teljesítésével összehasonlítva aránytalan többletköltséget eredményezne, figyelembe véve a szolgáltatott dolog hibátlan állapotban képviselt értékét, a szerződésszegés súlyát, és a szavatossági jog teljesítésével a jogosultnak okozott kényelmetlenséget;

b) ha sem kijavításra, sem kicserélésre nincs joga, vagy ha a kötelezett a kijavítást, illetve a kicserélést nem vállalta, vagy e kötelezettségének - a dolog tulajdonságaira, és a jogosult által elvárható rendeltetésére figyelemmel - megfelelő határidőn belül, a jogosultnak okozott jelentős kényelmetlenség nélkül nem tud eleget tenni, választása szerint megfelelő árleszállítást igényelhet, vagy elállhat a szerződéstől.

E jogszabályi rendelkezés a hibás teljesítés következményeinek kiküszöbölése érdekében négyféle szavatossági jogot biztosít a jogosult részére: a kijavítást, a kicserélést, az árleszállítást, valamint a szerződéstől való elállást. A szavatossági jogok közül a

jogosult választhat. A választási joga azonban elsődlegesen a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott jogok, a kijavítás és a kicserélés között áll fenn, a további szavatossági jogokra, az árleszállításra vagy a szerződéstől való elállásra csak a Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételek fennállta esetében térhet át.

A perbeli esetben a felperes a hibák észlelését követően nem vitásan a gépjármű kicserélését kérte az alperestől. A kicserélésnek pedig a jelen esetben nem volt törvényes akadálya. A fajta és mennyiség szerint meghatározott dolgok mellett ugyanis – az alperes álláspontjától eltérően – az egyéb helyettesíthető dolgok is kicserélhetők. A felperes által megvásárolt új gépjármű pedig sorozatgyártással előállított ipari termék, így a helyettesíthető dolgok közé tartozik. Ezen nem változtat az sem, hogy a járművet az adásvételi szerződés megkötésekor a kiválasztással egyedivé tették. Ennek a körülménynek ugyanis a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazása során nincs jogi jelentősége, a gépkocsi helyettesíthető voltát nem érinti.

Alaptalanul hivatkozott az alperes arra is, hogy a kicserélési igény teljesítése a kijavítás költségéhez képest a számára aránytalan többletköltséget jelentene. A Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontjában említett aránytalanság vizsgálata során ugyanis csak azok a szavatossági igények vethetők össze, amelyek teljesítésével a hiba kiküszöbölhető. A perbeli esetben pedig a másodfokú bíróság a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy a felperes által megvásárolt gépjármű hibái értékcsökkenés nélkül nem javíthatók; a javítást követően is 170.000 forint értékcsökkenés maradna fenn.

Az igazságügyi szakértői véleményben foglaltakat, illetve a másodfokú bíróságnak a szakvéleményre alapított megállapításait az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem kifogásolta. A Legfelsőbb Bíróság pedig a jogerős határozatot a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert hivatalból megszünteti, vagy a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn. A felülvizsgálati kérelemhez tehát a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (2) bekezdésében taxatív felsorolt esetek kivételével kötve van, vagyis a felülvizsgálni kért határozat jogszabálysértő voltát olyan okból nem állapíthatja meg, amelyre a fél a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott.

A jogerős ítéletnek a szakvéleményen alapuló megállapításait ezért – megfelelő alperesi hivatkozás hiányában – a Legfelsőbb Bíróság nem vizsgálhatta felül. E megállapításokból viszont az következik,

hogy a hibás teljesítés következményeit a perbeli esetben kijavítással nem lehetett volna maradéktalanul kiküszöbölni.

Nem állapítható meg ugyanakkor az sem, hogy a gépjármű hibája, vagy a kijavítást követően fennmaradó értékcsökkenés jelentéktelen volna. Az új gépkocsik esetében ugyanis a külső megjelenésnek, az esztétikai szempontoknak is jelentőségük van. A felperes által megvásárolt járműnek pedig több olyan illesztési és fényezési hibája áll fenn, amelyek miatt a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény szerint megjelenésében, minőségében nem éri el a hasonló ... típusú gépjárművek szokásos színvonalát. A hibák a gépkocsi értékét a szakvéleményből kitűnően javítás hiányában 350.000 forinttal csökkentik, de a szakszerű javítást követően is jelentős (az alperes téves számításától eltérően nem a vételár 0,04 %-át, hanem 4 %-át meghaladó) mértékű, 170.000 forint összegű értékcsökkenés maradna fenn.

Ebben a helyzetben az alperes - a másodfokú bíróság helyes álláspontjának megfelelően - eredményesen nem hivatkozhat arra, hogy a kicserélés a számára más szavatossági igények teljesítéséhez képest aránytalan többletköltséget jelentene; a felperestől ilyen esetben a hibás gépjármű megtartása nem várható el.

Erre figyelemmel a felperes megalapozottan tartott igényt a gépkocsi kicserélésére, majd - miután az alperes a kicseréléstől elzárkózott - a Pp. 306. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogszerűen állt el az adásvételi szerződéstől.

Az elállás a szerződést a Ptk. 320. § (1) bekezdése értelmében felbontja. Ilyenkor a szerződés a Ptk. 319. § (3) bekezdése szerint a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal szűnik meg, és a már teljesített szolgáltatások visszajárnak.

Erre tekintettel a másodfokú bíróság jogszerűen kötelezte az alperest a gépjármű vételárának visszafizetésére. A szerződéskötést megelőző állapot visszaállítása során azonban a bíróságnak az alperes részére visszajáró szolgáltatásról is rendelkeznie kell; ezt erre irányuló ellenkérelem vagy viszontkereset hiányában sem mellőzheti.

A másodfokú bíróság azonban a gépkocsinak az alperes birtokába történő visszabocsátásáról nem rendelkezett.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján azzal tartotta fenn hatályában, hogy a felperest - a vételárnak a részére történő visszafizetésével egyidejűleg - a perbeli gépkocsi visszaszolgáltatására kötelezte.

A felülvizsgálati eljárásban is vesztesnek bizonyult alperes a Pp.

78. § (1) bekezdése értelmében köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni.

Budapest, 2011. szeptember 29.

. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k. bíró